

NORDENSKIÖLDIN PYÖRÄILYREITTI

Helsinki – Mäntsälä – Helsinki, Uusimaa

Reitti: Helsinki – Vantaa – Tuusula – Järvenpää – Hirvihaara – Mäntsälä – Numminen – Pornainen – Sipoo – Helsinki
> arvioitu 143 KM

Tämä pyöräreitti on kahden tai kolmen päivän mittainen retki. Pituutta reitillä on noin 143 km ja matkalla on tarjolla paljon nähtävää ja koettavaa - mielenkiintoisia nähtävyyksiä ja kaunista etelä-suomalaista kulttuurimaisemaa. Reitin kuuluisimpia nähtävyyksiä ovat Tuusulan rantatien kulttuurikohteet esim. Sibeliuksen Ainola, Mäntsälän kartanot, Sipoon kirkot ja pääkaupungin lukuisat nähtävyydet. Reitti on suunniteltu aloitettavaksi joko Helsingistä hotelli Klaus K:sta tai Mäntsälästä Hirvihaaran kartanosta.

Vaikeusaste

Reitti sopii normaalikuntoisille ja pyöräilyä jonkin verran harrastaneille. Maastollisesti reitti kulkee pääsääntöisesti kestopäällysteisillä teillä ja korkeuserot ovat pieniä.

Päiväetapit

Reitti on suunniteltu pyöräiltäväksi kahden tai kolmen päivän aikana, jolloin päiväetapeiksi tulee n. 40 - 85 km.

Tiestö

Reitti noudattelee pääosin valtakunnallisia pyöräretkeilyreittejä, jotka on merkitty ruskeapohjaisiin opastein. Välillä reitti kulkee autotien varressa, jolloin kannattaa noudattaa erityistä varovaisuutta pyöräillessä.

Reitin voi aloittaa joko Helsingistä tai Mäntsälästä.

Matkailuinfoa

Helsingin kaupungin matkailu- ja kongressitoimisto
Pohjois-Esplanaadi 19
p. 09-169 3757 www.hel.fi/tourism

Järvenpään kaupungin matkailutoimisto
Järvenpääntalo, Hallintokatu 4
p. 09-271 92 718 www.jarvenpaa.fi

Tuusulan Matkailuneuvonta
Taide- ja kulttuurikeskus,
Jääkäripolku 2
p. 09- 8718 3465 www.tuusula.fi

Palvelupiste Vinkki
Mäntsälän kunnantalo, Heikinkuja 4
p. 019-689 0273, -274
www.mantsala.fi
www.elamyskartanot.com

Kartanomatkot
p. 019-689 0275, 050-381 9203
www.kartanomatkot.fi

Majoitus

Next Hotel Rivoli
Asema-aukio, Järvenpää
p. 09-271 41 www.nexthotels.fi

Next Hotel Hirvihaaran Kartano
Mäntsälä p. 019-688 8255
www.nexthotels.fi

Hotelli Krapi
Rantatie 2, Tuusula
p. 09-274 841 www.krapi.fi

Loma- ja kurssikeskus Onnela
Rantatie 34, Tuusula
p. 09- 258 821 www.onnela.com

Itämerikeskus
Juhlatalontie 4, Kellokoski
p. 09- 292 1211 itameri@saunalahti.fi

Kokoushotelli Gustavelund
Kirkkotie 36, Tuusula
p. 09-273 751 www.gustavelund.fi

Aamiaismajoitus Juhankulma
Nurmitie 3, Vantaa
p. 09-876 4970

Muita tärkeitä numeroita

Räätälöidyt ryhmämatkapalvelut

Kartanomatkot
p. 019-689 0275, 050-381 9203
www.kartanomatkot.fi

Pyöräilyopaspalvelut

Chebici
Järvenpää
p. 09-286 559

Vega Adventure Ky
Mäntsälä
p. 040-550 9318
www.vegaadventure.fi

Suosittelut pyöräilykartta

Pyöräily GT1 Etelä-Suomi
1:200 000, Genimap

Pyöräilykartta Helsingin seutu
1:30 000, Genimap

NORDENSKIÖLDIN PYÖRÄILYREITTI

LÄHTÖ HOTELLI KLAUS K

Lähdetään Klaus K:n edestä Bulevardilta Esplanadin puistoon ylittäen Mannerheimintie.

Esplanadin puisto on ollut kautta aikojen helsinkiläisten virkistyspaikka. Siellä tavataan ystäviä, vietetään lounastaukoja, katsellaan kaupunkivilinää ja nautitaan musiikkiesityksistä. Puistossa on myös kesäkahviloita. Esplanadin toisesta päästä löytyy suosittu Kauppatori, jossa kannattaa poiketa nauttimassa toripöytien antimista tai istahtaa torikahvilassa.

ESPLANADIN PUISTO – PASILAN ASEMA 4,2 km

Matka jatkuu Mikonkatua pitkin kohti rautatieasemaa. Rautatieasemalta reitti jatkuu Kaisaniementietä pitkin Kaisaniemenrantaan, jonka rantaa pitkin tie vie Eläintarhantielle. Matkaa jatketaan radan vartta vievällä pyörätiellä (valtakunnallinen pyöräilyreitti no 4) Pasilan asemalle asti.

PASILAN ASEMA – HELSINGIN PIT. KIRKKO 11 km

Radan vieritse jatketaan valtakunnallista pyöräilyreittiä (no 4). Reitti jatkuu Vantaajokea seuraillen ja tietä ajetaan niin kauan, että saavutaan Vanhalle Tuusulantielle ja siitä Kirkkotielle. Keskiäikainen kivikirkko on rakennettu 1480. Kirkon edustalla kaksi hirsistä viljamakasiinia vuosilta 1797 ja 1822, niistä toisessa toimii kotiseutumuseo. Kirkon läheisyydessä on myös mm. Helsingin pitäjän pappila ja kirkonkylän kyläraitti.

HELSINGIN PIT. KIRKKO – TUUSULAN KKO 15,2 km

Kirkolta Kuriiritietä pitkin (alite-

taan Kehä III) jatketaan Niittytielle. Reitti seuraa hetken Tuusulanväylää, josta siirtyy Tuusulantielle ja edelleen Vanhalle Tuusulantielle. Vanhalta Tuusulantieltä siirrytään Tuusulanväylän (tie 45) vierellä menevää pyörätietä pitkin aina Hyrylään saakka, josta Kievarin risteyksestä käännetään kohti Järvenpäättä. Ajetaan Hyrylän läpi Hyrylänkadun kautta Hyrylän tielle ja sieltä vasemmalle Koskenmäentielle, josta päästään Kirkkotielle. Tuusulan kirkko sijaitsee Tuusulanjärven rannalla. Tasavartisen ristin muotoinen puukirkko on rakennettu v. 1732-34. Kirkkoa ympäröivällä hautausmaalla on mm. Suomen kansalliskirjailija Aleksis Kiven ja taidemaalari Pekka Halosen haudat. Kirkon lähellä sijaitsevat hirsiset viljamakasiinit sekä Suntion talo, jossa toimii Työläiskotimuseo.

TUUSULAN KKO – JÄRVENPÄÄN KESKUSTA 8,5 km

Kirkolta jatketaan pitkin Tuusulanjärven rantoja. Seuraillen hetken valtakunnallista pyöräreittiä (no 4) pohjoiseen. Reitin varrella monia mielenkiintoisia tutustumispaikkoja: kirjailija Aleksis Kiven kuolinmökki, Syvärannan lottamuseo, Onnela, Suojeluskuntain päällystökoulun perinnetilat ja taidemaalari Pekka Halosen erämaa-ateljee. Ruokailla voi Krapissa ja Onnelassa. Viihtyisän kahvihetken voi viettää Syvärannan lottamuseon kahvilassa. Rantatieltä jatketaan Järvenpään keskustaan Järvenpääntiestä Sibeliuksenväyläksi muuttuvaa tietä, jonka varrella ovat mm. Ainola (säveltäjä Jean Sibeliuksen koti ja hautapaikka) ja kirjailija Juhani Ahon Ahola. Hotelli Rivolisissa Järvenpäässä (aseman vieressä) kannattaa

yöpyä ja käydä tutustumassa tarkemmin Tuusulanjärven kulttuurimaisemiin ja -kohteisiin. Hotelli Rivolin keittiö tarjoaa myös maukasta ruokaa. Suosittu Casa Toscana on erikoistunut italialaiseen ruokaan.

JÄRVENPÄÄ – HIRVIHAARAN KARTANO 20,5 km

Järvenpäässä on monia nähtävyyksiä mm. Järvenpääatalo ja Järvenpään taidemuseo. Keskustasta Sibeliuksenväylältä jatketaan Helsingintielle, josta päästään Pohjoisväylälle (tie 1456). Tietä pitkin jatketaan Nummenkylän kautta Kellokoskelle, jossa on Marieforsin vanha ruukkialue ja Itämerikeskus. Itämerikeskuksen ympärillä on mielenkiintoinen puistoalue, jossa nähtävillä Itämeren maiden taiteilijoiden valmistamia taideteoksia. Jatketaan Ohkolan ohi Hirvihaaran kylään, jossa on Hirvihaaran kartano ja Sepänmäen Käsityömuseoalue, joka on aito käsityöläisten vanha asuinalue. Museo on avoinna kesäisin. Museolla kahvila. Hirvihaarankosken jälkeen Hirvihaaran kartanon kyltti ja käännetään oikealle (Mattila). Hiukan eteenpäin ja jälleen oikealle. Yövytään Hirvihaaran kartanossa ja nautitaan levollisesta ympäristöstä. Hotelli Hirvihaaran kartanossa voi nauttia vaikkapa lempeistä savusaunan löylyistä.

NORDENSKIÖLDIN PYÖRÄILYREITTI

HIRVIHAARAN KARTANO – MÄNTSÄLÄN KIRKKO 5,5 km

Kartanolta jatketaan samaa tietä (1456) Mäntsälän suuntaan. Tieltä 1456 käännetään vasemmalle Mäntsälän keskustaankojhtavalle Vanhalle Lahdentielle (tienro 140) kevyenliikenteenväylälle. Mäntsälän linja-autoseman jälkeen käännetään oikealle Keskustielle ja siitä Vanhalle Porvoontielle. Mäntsälän kirkon torni näkyy pitkälle lähestyttäessä kirkonkylää. Tiilinen kirkko on vuodelta 1865. Tie-kirkkona kesäisin. Vieressä Kirvun pitäjän museo (avoinna vain tilauksesta). Vastapäätä kirkkoa vanha kunnantalo, joka toimii kansalaisopistona.

MÄNTSÄLÄN KIRKKO – ALIKARTANO 10,9 km

Kirkon jälkeen käännetään oikealle Nordenskiöldintielle ja kohta ohitetaan pihvipizzeria Kesä-Maja. Nordenskiöldintieltä jatketaan kevyen liikenteen väylää pitkin Hanko-Porvoontien (nro 55) alikulun kautta Poikkitielle ja siitä Pornaistentielle (tienro 1494), joka on myös valtakunnallinen pyöräreitti (nro 53). Ajetaan Nummisiin asti (kevyen liikenteen väylä loppuu Mattilan risteyksen kohdalla) ja kyläkaupan jälkeen oikealle Nummistentietä Mustijoen yli Alikartanolle (Frugård). Päärakennus on vuodelta 1805. Vanha päärakennus, jossa toimii Museokahvila Hedda Noora, on 1730-luvulta. 1709-1912 kartanoa isännöi Nordenskiöld-suku. Tutkimusmatkailija A. E. Nordenskiöld on viettänyt lapsuutensa Frugårdissa. Valtio osti kartanon 1964 ja päärakennuksessa on toiminut vuodesta 1983 kartanomuseo. Museo ja kahvila avoinna kesäisin.

ALIKARTANO – PORNAISTEN KIRKKO 11,2 km

Pornaistentietä (välillä Mäntsäläntien nimellä, tienro 1494) jatketaan Halkian (Halkiankoski) ohi Pornaisiin. Reitti seurailee Mustijoen vartta. Pornaisten kohdalla tien nimi muuttuu Kirkkotieksi. Ajetaan Pornaisten Esson ohi ja pian ollaan Pornaisten keskustassa, jossa kirjasto ja kunnanvirasto oikealla. Keskustassa on monipuoliset palvelut: terveyskeskus, apteekki, posti, pankki ja kauppoja. Eteenpäin ajettaessa oikealle jää Pornaisten kirkko vuodelta 1924. Kirkon huoltorakennuksessa on kotiseutumuseo (avoinna rajoitetusti ja tilauksesta).

PORNAISTEN KIRKKO – JOKIMÄKI 4,5 km

Jatketaan Kirkkotietä, joka muuttuu Helsingintieksi (tie 1494) niin kauan, että vasemmalla näkyy Kotojärvi. (Ennen Kotojärveä on poljettavana iso ylämäki, ylämäen jälkeen vasemmalla on opasteet kuntoradalle ja uimarannalle. Voit myös jatkaa Helsingintietä eteenpäin, jolloin vasemmalla tulee Kotojärvi Golf.) Alueella on 18-reikäinen golfkenttä. Ruokailumahdollisuus. Samaa tietä jatketaan Helsingin suuntaan ja ylitetään Mustijoki. Alueelta löytyy myös Laukkosken luontopolku, jonne on reitiltä omat opasteet.

JOKIMÄKI – SIPOON UUSI KIRKKO 11 km

Jatketaan maantien piennarta pitkin Sipooseen asti Helsingintietä, joka muuttuu Pornaistentieksi Pornaisten ja Sipoon rajalla (valtakunnallinen pyöräilyreitti nro 6). Sipooseen tultaessa jatketaan asutusalueen läpi Sipoon uudelle kirkolle (Pornaistentieltä suoraan leikkikentän ohi Kirkkoniityntielle ja siitä

Papinpellontielle, Papinpellontieltä käännetään oikealle Urheilutielle ja Urheilutieltä vasemmalle Isolle kylätielle ja Kuninkaantielle). Uuden kirkon vieressä on lasipaja. Alueella on myös vanha kirkko ja pappila.

SIPOON UUSI KIRKKO – VIIKIN LUONNONSUOJELU- ALUE 27,9 km

Uudelta kirkolta jatketaan edelleen yksityistieksi merkittyä Kuninkaantietä (Keravantien yli) ja käännetään vasemmalle Jokivarrentielle (tienro 1521). Tie on entinen Kuninkaantie ja merkitty Kuninkaantietunnuksin. Jokivarrentie on vilkkaasti liikennöity, vaarallinen tie. Jokivarrentieltä käännetään vasemmalle Vanhalle Porvoontielle (myös entistä Kuninkaantietä ja merkitty Kuninkaantietunnuksin). Vanhalla Porvoontiellä ennen Sipoon ja Vantaan rajaa on idyllinen vanha kyläkauppa, kyläkauppa Palmén. Vanhaa Porvoontietä jatketaan kyläkaupalta noin 3 km ja käännetään vasemmalle pienestä, melko huomaamattomasta risteyksestä Kierto-mäentielle, jota pitkin jatketaan Nurmimäentielle. Nurmimäentieltä opasteet traktori- ja konemuseolle. Majoitusmahdollisuus Juhankulmassa Nurmitiellä. (Nurmitie on Nurmimäentien sivutie.) Käännetään oikealle Sotungintielle. Jatketaan valtakunnallista pyöräreittiä (no 6) Hakunilan urheilupuiston läpi Hakunilan uimahallin ohi. Käännetään vasemmalle Hevoshaantielle, siitä edelleen Hakunilantielle. Hakunilantietä jatketaan alitetaan Kehä III. Hakunilantien päättyessä jatketaan oikealle Kuussillantielle ja edelleen Somerikontielle, jolloin oikealle jää Jakomäki ja vasemmalle Luonnonsuojelualue. Ylitetään Porvoonväylä ja seurataan edelleen valtakunnallista pyörä-

